

Porozumění a sdílení pocitů ostatních lidí

Scénář 1

Gabriela byla na obědě se svými kamarádkami. Když si ale musela odskočit, nechala si na stole telefon. Zatímco byla pryč, její kamarádka Kristýna si vzala její telefon a začala si procházet Gabrieliny zprávy. První zpráva, kterou uviděla, byla zpráva od její matky, která se na Gabrielu zlobila, protože se jí nepovedl test z matematiky.

- Jak se asi Gabriela musela cítit?
- Proč se Gabriela se svým špatným výsledkem nesvěřila kamarádkám?
- Bylo jednání Kristýny přijatelné?
- Co si musí o jednání Kristýny myslet ostatní kamarádky, které s ní šly na oběd?
- Co si myslíte o Kristýně? Bylo její jednání etické? Chtěli byste se stát přáteli Kristýny?
 - Jak byste se cítili, kdyby to někdo udělal vám?
 - Je takové slídění v pořádku? Co když máte o své přátele obavy?

Scénář 2

Radek si povídá s Kateřinou, když najednou zakopne a spadne do bláta. Kateřina si myslí, že vypadá legračně, tak si ho vyfotí. Jenomže Radek se nesměje a zdá se být v rozpacích.

- Z jakého důvodu může Kateřina takovou fotku zveřejnit na internetu?
- Proč je Radek rozčilený?
- Co myslíte, že by měl Radek Kateřině říct?
- Jak byste se cítili vy, kdyby vás někdo vyfotil v trapné situaci? Chtěli byste, aby se to objevilo na internetu?
- Je tato situace příkladem šikany?

Scénář 3

Viktorie je patnáctiletá studentka, která má dva bratry, maminku a spoustu kamarádů

a spolužáků. Viktorie a Marek jsou spolužáci a ve škole spolu pracují na vědeckém projektu. Včera z dotyčného předmětu psali test a když dostali výsledky, Marek si všimnul, že Viktorie vypadá znepokojeně. Následující týden Viktorie ve škole několik dnů chybí, takže musí Marek na vědeckém projektu pracovat sám. Když se vrátí, řekne Markovi, že musela navštívit doktora. Nic jiného už ovšem nezmíní.

- Kdo by měl znát její školní výsledky? Nebo její zdravotní stav? Proč?
- S kým může Viktorie o všech těchto problémech mluvit?
- Uveďte příklady informací, u kterých je v pořádku, když je budou znát vaši rodiče nebo opatrovníci, ale ne vaši přátelé, a naopak.

Porozumění a sdílení pocitů ostatních lidí: Verze pro školitele

Scénář 1

Gabriela byla na obědě se svými kamarádkami. Když si ale musela odskočit, nechala si na stole telefon. Zatímco byla pryč, její kamarádka Kristýna si vzala její telefon a začala si procházet Gabrieliny zprávy. První zpráva, kterou uviděla, byla zpráva od její matky, která se na Gabrielu zlobila, protože se jí nepovedl test z matematiky.

- Jak se asi Gabriela musela cítit?
 - Gabriela mohla mít pocit, že jí její kamarádka narušila soukromí, a mohla k ní ztratit důvěru.
- Proč se Gabriela se svým špatným výsledkem nesvěřila kamarádkám?
 - Gabriela možná své známky považuje za soukromou informaci.
- Bylo jednání Kristýny přijatelné?
 - Účastníci lekce by se měli zamyslet nad tím, jakými pravidly soukromí se sami řídí v souvislosti se známkami ve škole a telefonem. A také by měli popřemýšlet o tom, co v těchto ohledech očekávají od svých přátel.
- Co si musí o jednání Kristýny myslet ostatní kamarádky, které s ní šly na oběd?
 - Účastníci by měli zvážit, jak by se zachovali v případě, že by si všimli potenciálně nevhodného chování.
- Co si myslíte o Kristýně? Bylo její jednání etické? Chtěli byste se stát přáteli Kristýny?
 - Jak byste se cítili, kdyby to někdo udělal vám?
 - Je takové slídění v pořádku? Co když máte o své přátele obavy?
 - Účastníci by se měli zamyslet nad tím, jakými pravidly se řídí v souvislosti se soukromím a osobními vztahy.

Scénář 2

Radek si povídá s Kateřinou, když najednou zakopne a spadne do bláta. Kateřina si

myslí, že vypadá legračně, tak si ho vyfotí. Jenomže Radek se nesměje a zdá se být v rozpacích.

- Z jakého důvodu může Kateřina takovou fotku zveřejnit na internetu?
 - Účastníci by si měli uvědomit motivaci Kateřiny: většinou je přijatelné chtít na internetu něco zveřejnit, když se tomu lidi zasmějí nebo to označí jako To se mi líbí. Nesmí se to ale stát na úkor dotyčné osoby.
- Proč je Radek rozčilený?
 - Účastníci by se měli zamyslet nad tím, jak brát v úvahu pocity druhých při používání sociálních médií.
- Co myslíte, že by měl Radek Kateřině říct?
 - Účastníci by měli vymyslet strategie k řešení tohoto problému.
- Jak byste se cítili vy, kdyby vás někdo vyfotil v trapné situaci? Chtěli byste, aby se to objevilo na internetu?
 - Účastníci by měli zvážit, jaké jsou jejich hranice, pokud jde o to, co o nich sdílejí na internetu ostatní lidé.
- Je tato situace příkladem šikany?
 - Účastníci by měli zvážit, co je podstatou šikany, a měli by tuto konkrétní situaci podrobně rozebrat.

Scénář 3

Viktorie je patnáctiletá studentka, která má dva bratry, maminku a spoustu kamarádů a spolužáků. Viktorie a Marek jsou spolužáci a ve škole spolu pracují na vědeckém projektu. Včera z dotyčného předmětu psali test a když dostali výsledky, Marek si všimnul, že Viktorie vypadá znepokojeně. Následující týden Viktorie ve škole několik dnů chybí, takže musí Marek na vědeckém projektu pracovat sám. Když se vrátí, řekne Markovi, že musela navštívit doktora. Nic jiného už ovšem nezmíní.

- Kdo by měl znát její školní výsledky? Nebo její zdravotní stav? Proč?
 - Účastníci by měli vzít úvahu skutečnost, že různé informace mají různou úroveň soukromí. Viktoriiny školní výsledky pro ni samotnou představují citlivou informaci a nechce, aby ji znali její přátelé, spolužáci ani širší veřejnost. Nejedná se ale o informaci, kterou bude tajit svým rodičům nebo opatrovníkům. To samé platí pro její zdravotní stav, ačkoli informace s ním související jsou mnohem citlivější.

- S kým může Viktorie o všech těchto problémech mluvit?

– Viktorie se může rozhodnout, že tyto informace nikomu nesdělí. Ostatní by její rozhodnutí měli respektovat. Může se taky rozhodnout, že některé (ale ne všechny) soukromé informace někomu sdělí. Například může říct svým rodičům nebo opatrovníkům o problémech, které má ve škole. Neřekne o nich ale svým přátelům.

- Uveďte příklady informací, u kterých je v pořádku, když je budou znát vaši rodiče nebo opatrovníci, ale ne vaši přátelé, a naopak.

– Účastníci by měli zvážit své vlastní volby týkající se soukromí.